

7. Pålæg til SK Forsyning A/S om udbygning af vandforsyning (B)

Sagsnr.: 23-000912

Åbent

Kompetence

Byrådet

Beslutningstema

Byrådet kan på baggrund af indstilling fra Klima- og Miljøudvalget beslutte at pålægge SK Forsyning A/S som ejer af SK Vand A/S at etablere et nyt vandværk, der lever op til nutidige principper for vandbehandling samt investere i at fremskaffe mere råvand. Formålet er at sikre en tilstrækkelig behandlings- og distributionskapacitet samt vandressource til, at SK Vand A/S kan leve op til kommunens ejerstrategi for selskabet, herunder en høj forsyningssikkerhed. Det kommunale pålæg er nødvendigt for, at SK Vand A/S kan søge Forsyningssekretariatet om tillæg til deres indtægtsramme.

Indstilling

Miljø, Plan og Teknikchefen indstiller,

1. at Byrådet pålægger SK Forsyning A/S som ejer af SK Vand A/S at udmønte ejerstrategien ved at gennemføre analyser, planlægning samt etablere anlæg, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelig behandlingskapacitet og forsyningssikkerhed med drikkevand samt sikre, at den efterspurgte vandressource kan leveres, jf. vandbehovsprognosen 2022-2032. Pålæg til SK Forsyning A/S er vedlagt som bilag 1. Vandbehovsprognose for SK Vand A/S er vedlagt som bilag 2.

Sagens indhold

Slagelse Kommunes ejerstrategi for SK Forsyning A/S (vedlagt som bilag 3) har bl.a. til formål at sikre sammenhæng mellem kommunens og SK Forsyning A/S visioner, strategier, planer mv. Kommunen vil sikre, at SK Forsyning A/S på kort og langt sigt udvikler sig til gavn for kunderne, der for langt hovedpartens vedkommende udgøres af kommunens borgere og erhvervsliv.

Det fremgår af ejerstrategien, at SK Forsyning A/S skal udfylde særlige roller og forpligtigelser indenfor bl.a. vandforsyning, at SK Forsyning A/S skal bidrage til at udvikle kommunens erhvervsliv, at SK Forsyning A/S skal udvikles og drives effektivt under anvendelse af tidssvarende teknologier, og at forsyningssikkerhed skal vægtes højest i SK Forsyning A/S strategi.

I Kommuneplan 2021 og forslag til Kommuneplan 2022 er der forventning om en ikke ubetydelig befolkningstilvækst og boligudbygning, primært i de 3 købstæder. Kommunen har desuden et ønske om at udnytte de attraktivt beliggende erhvervsarealer til at sikre de bedst mulige rammer for fortsat erhvervsudvikling. Vandforsyningen til denne udvikling skal kunne leveres af SK Vand A/S. Samtidig skal SK Vand A/S fungere som forsyningssikkerhed i forhold til private vandværker.

Behov for nyt vandværk

SK Vand A/S har 4 vandværker i Slagelse Kommune - Valbygård, Erdrup, Nordre og Vestre. SK Vand A/S leverer godt 80% af alt behandlet drikkevand i Slagelse Kommune - Valbygård Vandværk alene leverer ca. 1/3-del af alt behandlet drikkevand i kommunen. Valbygård Vandværk er dermed af vital betydning for drikkevandsforsyningen i Slagelse Kommune.

Valbygård Vandværk ligger lavt i terrænet godt 2 km nordvest for Slagelse By. Placeringen er hverken optimal i forhold til trykforhold eller de transportledninger, der forbinder den største højdebeholder i Slagelse med vandværker og beholdere i Korsør og Skælskør. Vandværket er opført i 1934 efter datidens principper med åbne filtre til vandbehandling og nedgravede rentvandsbeholdere. Dette medfører en forhøjet forureningsrisiko i forhold til nutidige vandbehandlingsprincipper med lukkede systemer. Vandværket fremstår som én samlet behandlingslinje, hvilket gør vandværket sårbart, f.eks. i tilfælde af en forurening. Vandværkets behandlingskapacitet er ikke tilstrækkelig i forhold til den forventede udvikling i vandbehovet.

Behov for mere råvand

En vandforsyning som SK Vand A/S bør råde over en råvandsmængde, som er ca. 25 % større end det aktuelle behov. Denne buffer skal sikre fleksibilitet, så det til enhver tid er muligt at opretholde vandforsyningen, selvom en eller flere boringer er ude af drift f.eks. som følge af fysiske nedbrud, forurening eller andre ændringer i grundvandskvaliteten. Bufferen skal også sikre, at SK Vand A/S med kort varsel kan dække nye vandbehov, f.eks. nye vandforbrugende erhverv samt at SK Vand A/S kan overtage forsyningen for private vandværker, som opgiver egen vandindvinding. På papiret råder SK Vand A/S aktuelt over en råvands-buffer på 21 % (forskul mellem tilladelse og indvinding). Reelt er det dog tvivlsomt, om SK Vand A/S kan udnytte hele den tilladte indvindingsmængde. Det skyldes, at der på flere kildepladser er udfordringer med højt indhold af klorid og/eller pesticidrester.

Som grundlag for at vurdere behovet for råvand har SK Vand A/S og Slagelse Kommune i samar-bejde opdateret vandbehovsprognosen for SK Vand A/S for perioden 2022-2032. Prognosen viser, at der frem mod 2032 kan være behov for op til 1 mio. m³ nyt råvand. Vandbehovsprognosen er vedlagt som bilag 2.

Opfyldelse af ejerstrategien

For, at målene i ejerstrategien og ønskerne til udvikling i kommunen skal harmonere med SK Vand A/S vandbehandling og tilgængelige vandressource, er det nødvendigt at SK Vand A/S foretager betydelige investeringer. Der skal etableres et nyt vandværk med en mere hensigtsmæssig placering og med en indretning og kapacitet, som lever op til nutidige og fremtidige krav. Der skal endvidere etableres ledningsanlæg, og der skal fremskaffes mere råvand. Ud over selve anlægsarbejderne vil det i den forbindelse være nødvendigt for SK Vand A/S at udføre en række analyser, undersøgelser, overvågninger, modelleringer, planlægning, lodsejerdialog, prøveboringer, dimensionsberegninger mv. og at afholde udgifterne til dette.

Byrådet har den 27. februar 2023, pkt. 14 vedtaget lokalplan for nyt vandværk, og Byrådet har den 22. maj 2023, pkt. 10 vedtaget at sende tillæg til vandforsyningsplanen for nyt vandværk i offentlig høring.

SK Vand A/S er underlagt en indtægtsramme, som bliver fastsat af Forsyningssekretariatet, herunder et generelt, årligt effektiviseringskrav. Etablering af et nyt, tidssvarende vandværk samt sikring af adgang til mere råvand – og de dertil knyttede undersøgelser mv. - er ikke omfattet af den indtægtsramme, som SK Vand A/S får tildelt, medmindre aktiviteterne gennemføres efter pålæg fra Slagelse Kommune. Et pålæg om udbygning fra kommunen giver SK Vand A/S mulighed for at søge et tillæg til indtægtsrammen. Tillægget udgør de samlede omkostninger til undersøgelser og nyanlæg, som fordeles over aktivernes levetid, og svarer årligt til renter og afskrivning samt eventuelle afledte øgede driftsomkostninger. Et tillæg til indtægtsrammen vil sikre en mere fornuftig balance mellem lånefinansiering og egenfinansiering. Den nuværende indtægtsramme dækker primært udgifter til vedligehold af det eksisterende anlæg, ikke udgifter til nyinvesteringer.

Retligt grundlag

Vandforsyningslovens § 47, stk. 1 og Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning, § 30 stk. 2.

Det fremgår af vandforsyningslovens § 47, stk.1, at *Hvis det skønnes nødvendigt for at sikre en rimelig vandforsyning, kan miljøministeren pålægge udbygning af allerede eksisterende almene vandforsyninger og fastsætte vilkårene i denne forbindelse.*

Det fremgår af Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning § 30, stk. 2, at *Sager om udbygning af en almen vandforsynings anlæg i medfør af § 47, stk. 1, afgøres af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den almene vandforsyning ligger.*

Handlemuligheder

Byrådet har følgende handlemuligheder:

1. Vedtage at give pålæg om udbygning af SK Vand A/S som foreslået.
2. Undlade at give pålæg om udbygning af SK Vand A/S.

Vurdering

SK Vand A/S nuværende kildepladser og vandværker fungerer og leverer vand af en tilfredsstillende mængde og kvalitet. SK Vand A/S samlede vandindvindings- og behandlingsanlæg lever dog ikke op til målet i kommunens ejerstrategi om at prioritere forsyningsikkerhed højest. Dels forudsiger vandbehovsprognosen at SK Vand A/S kommer til at mangle råvand, dels er vandbehandlingen på Valbygård Vandværk ikke så effektiv og sikker, som på et nyt, tidssvarende vandværk.

Den tilgængelige mængde af råvand er udfordret af forurening og andre ændringer i grundvandskvaliteten samtidig med, at der er forventning om stigende vandbehov. Ændringer i vandbehov eller -kvalitet kan relativt hurtigt gøre det vanskeligt for SK Vand A/S at imødekomme ønsker om vandforsyning til f.eks. ny vandforbrugende industri. Da det erfaringsmæssigt tager adskillige år at finde og opnå tilladelse til at indvinde grundvand i de mængder, som SK Vand A/S har behov for, vurderer administrationen, at et pålæg om at fremskaffe mere råvand nu vil være nødvendigt for, at forsyningen kan leve op til målene i ejerstrategien.

Valbygård Vandværk lever pga. alder og konstruktion ikke op til flere af målene i ejerstrategien, herunder målet om at forsyningsikkerhed skal vægtes højest. Administrationen anbefaler derfor, at Byrådet pålægger SK Forsyning A/S som ejer af SK Vand A/S at etablere et nyt, tidssvarende vandværk.

Hvis Byrådet undlader at give pålæg om udbygning, vil SK Vand A/S skulle dække de øgede udgifter til renter og afskrivning på nyt vandværk, nye ledningsanlæg og ny kildeplads indenfor den eksisterende indtægtsramme. Det vil uvægerligt medføre, at andre investeringer ikke kan gennemføres eller må udskydes, f.eks. planlagte ledningsreoveringer. Den afledte effekt heraf vil være dårligere forsyningsikkerhed, unødigt stort vandspild mv.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser for Slagelse Kommune. Beslutningen har kun økonomiske konsekvenser for SK Vand A/S.

Forsyningen forventer samlet at skulle investere ca. 200 mio. kr. for at kunne etablere et tidssvarende vandværk med tilhørende ledningsanlæg samt tilvejebringe en ekstra råvandsressource på ca. 1 mio. m³.

SK Vand A/S overslag over investeringsbehovet i kr. er vist i bilag 4.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Forudsat, at Byrådet beslutter at pålægge SK Forsyning udbygning som beskrevet, indgår det som et vilkår, at forsyningen orienterer kommunen om udviklingen ultimo 2024.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 31. maj 2023

Fraværende: Ingen

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse.

Beslutning i Økonomiudvalget den 12. juni 2023

Fraværende: Anne Bjergvang (A), Jørgen Grüner (F)

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse.

Beslutning i Byrådet den 19. juni 2023

Fraværende: Sofie Janning (A)

At 1: Godkendt.

Bilag

- 23-000912-52 Bilag 2 - Vandbehovsprognose for SK Vand A/S - 2022-2032
- 23-000912-53 Bilag 3 - Slagelse Kommunes ejerstrategi for SK Forsyning A/S
- 23-000912-56 Bilag 4 - Oversigt over udgifter til forventede nødvendige anlægsprojekter
- 23-000912-57 Bilag 1 - Pålæg til SK Forsyning A/S